

DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

A magyarországi nagy- és kistőzsdetulajdonosok szakközlönye és értesítője.

A DOHÁNYGYÁRTÁS, ELADÁS, VALAMINT A HOZZÁTARTOZÓ CIKKEK SZAKKÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő:

HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Eötvös-utca 5.

hová az előfizetési összegek, valamint a kéziratok
küldendők.

TARTALOM: Döntés előtt. — A közgyűlés napirendje. — Vegyes hírek.

Döntés előtt.

Néhány nap múlva meg lesz a dohány kisárusok szövetségének közgyűlése. Ez lesz az első közgyűlése az egy év óta fönnálló egyesületnek, mely hivatva lesz arra, hogy elhatározólag hasson ennek az annyi dohány kisárus érdekeit szem előtt tartó intézmény további fejlődésére.

Mert első sorban tudvalevőleg ettől függ, hogy kik lesznek azok, akik hivatva lesznek a jövőben eme nagyszámu — az egész országban szétszórt — dohány elárusítók érdekében beszélni és cselekedni azzal az energiával és az ügy iránti szeretettel, melyet az megkíván. Mert ettől függ, hogy kik lesznek megválasztva a kartársak köréből, kiknek előlegezhet bizalmat az összeség.

Most nem szabad elfelejtenünk, hogy nem igen kis dolog az, oly állást képviselni, amely eddig — sajnos így kell kifejeznünk — az egész világtól el volt hanyagolva és ennek következtében, mindazon tényezők, akik vele érintkezésben állottak, figyelmen kívül hagyták. Mert ha megfontolja az ember, hogy nincs manapság olyan szakma, melynek nem volna meg a maga testülete, ha látja, hogy éppen egy ily szakma, mint a dohány kisáruság, amelynek köréből folytonosan halhatunk panaszokat, óhajtja ezt megcsinálni, úgy méltán csodálkozhatna bárki, ha csak egy dohány elárusító is akadna, aki nem örömmel lépne a szövetség tagja közé. És ha még hozzá tesszük, hogy oly sokan vannak a dohány elárusítók és dohány elárusítónők között, akik várakozó álláspontot foglalnak el, mielőtt a szövetség tagjai közé lépnének, úgy azt kell mondanunk,

hogy éppen ez a körülmény az, mely a szövetséget és az egyeseket oly károsan érinti. Úgy mint mindig, most még inkább az egyesülés magában rejti az erőt. Az erő győz, győznie kell, míg a gyengeség könnyen legyőzhető és kizár minden győzelmet.

Nem kell külön tárgyalnunk azokat a sérelmeket, amelyek a tőzsdések helyzetét annyira nyomasztóvá, sokszor lehetetlenné teszik. Mindenki ismeri ezeket és ama nehéz gondokat, melyekkel egy dohány tőzsde vezetése össze van kötve. Naponta megkísérlik új emberek, hogy megélhetést szerezzenek maguknak a dohány-elárusításból és ezzel a meglévőknek a helyzetét rosszabbítják. Mert nincs egy országban sem oly rendezetlen és igazságtalan állapot a dohány-monopóliumot tekintve, mint Magyarországon. Az a bizonytalanság érzete, melyet minden dohány elárusítót eltölt, hogy egy napon a szomszédságában új tőzsde nyílik, ennek egyik legfőbb jelensége. Teljesen eltekintve a kevés haszontól, mely elérhető, a sok gond és fáradtságtól, melyet a dohány tőzsde megkíván, majdnem minden tőzsde tulajdonos megkockáztatja a haszon elvesztését, hosszú évek fáradtságát csupán azért, mert nem tudhatja, hogy nem-e találkozik holnap valaki, aki mellette — jó protekció mellett — új dohány tőzsdét nyit. Mi csupán ezt az egy momentumot ragadtuk ki a nyomasztó körülmények nagy számából csak azon célból, hogy bebizonyítsuk, hogy egy tőzsde tulajdonos sem érezheti magát biztosan üzletében, ha bármilyen jól megy is neki. Mi azonban kérdezzük: Tűrhetők-e ezek az állapotok? A közönyös nézők

az okosak lenni akarók, akik azt hiszik, hogy a szövetség mindnyájuknak érdekében fog dolgozni, csalódní fognak, ha ezt hiszik. Mert a szövetség csak úgy érhet el eredményeket, ha mindnyájan teljes erőnkkel támogatjuk. Csak úgy lehet nagy dolgokat véghez vinni, ha — hiszen az kézen fekvő is — minden dohány kisárus saját erejével a szövetségbe lép, ezzel hatalmat alkot.

Ezért mindenki még a közgyűlés előtt, amely november 8-án lesz, jelentse be belépését a szövetségbe és ezzel az ezen való tanácskozás jogát is megszerzi, mely különösen azért is fontos, mert ezzel saját szavazatával is súlyt adhat a választásoknak. Ez az utolsó az, amely a legfontosabb. Ez a legszentebb kötelessége és joga minden dohány kisárusnak, melyet gyakorolnia kell, ha csak nem akar a viszonyoknak áldozata lenni. Ez kötelesség — senki se huzza ki magát alóla — és akkor teljesíteni fog a fiatal szövetség kitzított célja mindnyájunk javára.

A közgyűlés napirendje.

A napirendre tűzött tisztviselőválasztások mellett a közgyűlés tanácskozásának legkimagaslóbb pontjai a következők:

1. *Bérfizetés címe alatt a pénzügyigazgató-ságtól szedett illeték törlése.* A bérfizetés abban az időben keletkezett, midőn az osztrák kincstár a dohány monopóliumot üzni kezdte. Ekkor ez mint jogi formula szerepelt, annak elismeréséül, hogy a tulajdonjog a kincstárt illeti és minden engedély tulajdonos egy huszast tartozott fizetni egyszersmint annak jelképzésére, hogy minden engedélyt a kincstár visszavonhat. Az idők folyása alatt ez a szokás mint rendes adószolgáltatás jelentkezett s így minden esetben a fogyasztás szerint rovatott ki. Minthogy azonban egy üzlet után kétszeres adót kivetni nem lehet, azonkívül nem szükséges a kincstár tulajdonjogának eme külön elismerése, mert ezt az elárusítási szabályok világosan magukban foglalják, ez a bérfizetés abszolúte nem mondható időszerűnek s emellett igazságtalan is.

2. *Az eladási jutalék emelése.* Általánosan ismert tény az és külsőleg is észlelhető, hogy a dohány elárusítók költségei az utóbbi években óriási módon emelkedtek, nem számítva az élet szükségleteiben is felmerült óriási többletet, mely ma, majdnem az előbbi években szükségelték kétszeresére rug. Dacára ennek, a m. kir. pénzügyminisztérium nem tartja megengedhetőnek, hogy az eladási jutalékot bármily kis mértékben is emelje, ami pedig elengedhetetlenül szükséges volna, mert ily kereset mellett az existencia igen kétes. Nincs egy oly kereskedelmi vagy iparág sem, ahol az utóbbi években az árak és bérek nem emelkedtek volna, csak egyedül

a dohány elárusítók azok, kiknek ugyanazon bevétel mellett a nagyobb kiadásokat kell elviselniök, melyek úgy az üzlet körében, mint az életszükségleteknél felmerülnek. Az a veszély, hogy a pénzügyminisztérium a dohány gyártmányok árát emeli, sokkal igazságosabb volna és inkább a publikumot kell megterhelni és a dohány elárusítókat nyomorúságukból kiszabadítani, mint fordítva a dohány gyártmányok árát immár 20 éve változtatlanul hagyni és ezzel az elárusítókat romlásba dönteni. A dohány gyártmányok árának emelése a közönséggel szemben, viszont a nagybani eladókkal szemben a provízió mérséklése volna célszerű és a dohány kisárusoknak is nagy segítsége volna.

3. *Kisárusok elszigetelése a nagyárusoktól* egy oly követelménye az igazságosságnak, mely ellen alig lehet ellenvetést felhozni. Ha még hozzátesszük, hogy a nagyárusok a nagybani eladással csak igen csekély hasznot érnek el, igazán nem érhető, hogy a pénzügyminisztérium az ő jutalékukat miért nem emeli, hanem ehelyett a kisárusnak erős konkurrenst állít, amihez hozzájárul még az is, hogy miután az áruk kiszolgáltatása teljesen a nagyárusok kezében van, a kisárusok az ő kegyükre vannak rászorulva. Azonkívül különösen nagy visszaélések származnak ebből, mint például, hogy felemlítsem, a mellékcikkek elárusítása. Mert a kisárusoknak ezeket is a nagyárusoktól kell beszerezniök, ha csak nem akarják magukat kiteni ezek szekaturáinak. Ez oly állapot, hogy igazán csodálatos, hogy a kisárusok mindeddig ezt eltűrni tudták.

4. *A dohány kisárusok adózása* tekintetében igazán — azt hisszük — csak az igazságosság javára volna irható, ha az csökkenthető volna. Mert itt határozott tiszta jövedelemlről van szó, mely hivatalból is megállapítható és nem volna akadálya annak sem, hogy a dohány kisárusok IV. osztályu kereseti adót fizessenek. Mert az adókvető bizottságok az adót óriási tévedés alapján, az elért forgalom után rójják ki. Pedig itt nagy bevétel és kiadásról van ugyan szó, de igen kicsiny tiszta jövedelemlről, ami más kis iparágban éppen megfordítva áll.

Mi azt hisszük, hogy a közgyűlés egyértelműen fog arról határozni, hogy ezek a kívánságok, melyek a pénzügyminiszter elé juttatandók, ezek az elárusítók összeségére fontosak. És minthogy ez így van, azt hisszük nem kell külön felkérnünk Magyarországon dohány kisárusait, hogy minden erejükkel arra törekedjenek, hogy ezek a kívánságok minél előbb menjenek teljesülésbe és hogy ezek az igaz követelmények kompetens oldalról is figyelembe vétessenek.

Vegyes hírek.

A dohány tőzsdék zárórája. Ugy a fővárosban, mint a vidéken, már igazán szükség volna a záróra rendezésére. Az elárusítási szabályok tartalmazznak ugyan erre nézve is utmutatásokat, de ezekhez senki sem tartja magát, különösen azért sem, mert tekintet nélkül a

mindig figyelembe veendő helyi körülményekre vannak megalkotva. Tényleg, az üzleti viszonyok mindenütt mások. Nemcsak a városokban a falvakban különbözök, de egy és ugyanazon város különböző részeiben is mások. A főváros X. kerületében levő tőzsdét például nem kell oly sokáig nyitva tartani, mint egy IX. vagy VIII. kerületi tőzsdének és ennek viszont kevesebb ideig tart a forgalma, mint egy VI. vagy VII. kerületi tőzsdének. Mindazonáltal kívánatos volna, ha ezt a kérdést közös akarattal meg lehetne oldani, mert a viszonyok oly rosszak, hogy a dolgokon való változtatás feltétlenül szükségesnek látszik. Mert lehet ugyan, hogy az elárusító érdeke megkívánja a sokáig való nyitvatartást, mindazonáltal a dohány tőzsde sem arra való, hogy az alkalmazottak 16—18 órát dolgozzanak. Mert ha kevesebb lesz a munkaidő, nem ily emberfeletti, akkor a közönség gondoskodni fog a dohányszükségleteiről és nem számít majd arra, hogy éjjeli órákban is kiszolgálják. Mert a fővárosban vannak oly dohány tőzsdék is, ahol éjjeli 1 óráig is nyitva tartanak. Ha nem sikerülne a kérdést teljesen egységesen megoldani, úgy bizonyára nem ütközik nehézségbe oly megoldás, hogy bizonyos éjjel és forgalmas utcákban levő dohány tőzsdékben a záróra egységesen határozottassék meg. Semmi esetre nem maradhat így a helyzet, mint ahogy van.

Piszkos konkurrencia. Gyakran hangzannak oly értelmű panaszok a dohány kisértések köréből, hogy vannak oly kartársak, akik a náluk levél és okmánybélyeget vásárló hivatalozóknak jutalékot biztosítanak és vannak oly dohánytőzsdék, ahol a náluk szivart és cigarettát vásárló pincérek ármérséklésben részesülnek.

Mi ismételten felhívjuk a kartársak figyelmét arra, hogy ily üzelmek szigorúan meg vannak tiltva és a szabályzat szerint az ilyenek elkövetőitől az engedély is megvonható. Ha ily panaszokat küldenek be hozzánk, úgy a beküldő felelőségére e helyen azt bármikor készek vagyunk nyilvánosságra hozni, mert az még sem járja, hogy ily üzelmek a tisztességes tőzsde tulajdonosoknak kárt okozzanak.

A dohányfüst dezinficiálja a száját. Általánosan elterjedt az a nézet, hogy a dohányfüst a szájban előforduló mikrobákat megöli, vagy legalább is gyengíti. *Arnold* angol orvos *Manchesterben* kísérleteket tett arra, hogy a dohányfüst antiseptikusabb hatású-e, mint széna füstje. A kísérletek tényleg beigazolták azt, hogy a dohányfüstnek, nem különben a széna füstnek káros hatása van a mikrobákra.

Ami a dohányt illeti, annak minősége nem befolyásolja a hatást. A közönséges és olcsó dohány ép oly jó, mint a ritka és drága. A dohányfüstnek ölü hatása van a diphteritis bacillusokra, míg a szénafüst a tífus bacillusra hat ily módon. Épen így vagyunk a koly bacillussal. A staphylococcus csak kevés hatása van a dohány füstnek, a streptococcus ellenben teljesen megsemmisíti. Ezek a kísérletek tehát határozottan mutatják, hogy a dohányfüst a száját dezinficiálja és a csirákat megöli.

Hasonló tapasztalatokra jutott *Tessinari*, olasz kutató, aki kísérleteivel kimutatta, hogy ugyanígy áll a dohányfüstnek a cholera bacillusaira való hatása.

A bakterium ölü hatás a *formaldehyd* hatása, amely az elégségnél keletkezik. 100 gr. dohány ugyanis 0.0063 gr. formaldehydot is tartalmaz és sokszor többet, egészen 0.118 gr.-ig.

Bizonyára ezek a kísérletek sok támadást fognak okozni *Arnoldnak*, mert a dohányzás ellenségei szemében az mindegy, hogy tényleg így áll a dolog, de nem engedhetik, hogy a dohányzásról valaki jót is mond-hasson.

Az olasz dohány igazgatás. Olaszországban, mint nálunk a dohány termelés, szintén állami felügyelet alatt van és szivar, szivarka, dohány és egyéb dohányterméket kizárólag az állami dohánygyárak szállíthatnak az engedéllyel bíró elárusítóknak. Az 1906/7. évben az állami bruttó bevétel 231 millió lirára rugott. Mostanában a tőzsdések között nagy nyugtalanság uralkodik. Ugyanis felfedezték, hogy a cigarettákat tartalmazó lepecsételt dobozok nem tartalmazzák azt a mennyiséget, amennyit kellene és dacára a sok panasznak és beadványnak e bajon még most sem segítettek. *Bergamo*-ban kísérletet tettek a dohány elárusító és azt találták, hogy a dobozoknak 50%-a 4—5 drbbal kevesebb cigarettát tartalmaz az előírt mennyiségnél. A *milanói* dohány elárusító is eszközölt ilyen vizsgálatot és azt tapasztalták, hogy a „Toscana“ cigaretták (50 drbos) dobozaiban csak 46, 47 és 48 darab van és az 520 grammos dohánybűnöt csomagból sokszor 30, 50, sőt 100 gramm is hiányzik. A kereskedők felterjesztést intéztek a pénzügyminisztériumhoz, melyek e viszonyok megváltoztatását kérik.

Dohánygyártmányok Argentiniában. Az osztrák-magyar konzul Buenos-Ayresből azt írja az elmúlt évről szóló kereskedelmi jelentésében, hogy dohány, szivar és szivarkában jelentékeny a behozatal Argentiniában. A tudositás évében 5 millió dollárra rugott. Különösen finom szivarok és szétvágott sötét dohány nagyon könnyen elhelyezhető.

Szivarkereskedés az utcán. Berlin legújabb tipikus alakja a röplő szivar elárusító lesz, aki dacára az elővigyázatos rendőri intézkedéseknek, ugylátszik állandóvá fog válni Berlin utcáin. A röplő szivarárus be rendezkedése nagyon primitív. Egy kis kézi kocsi befedve, képezi az elárusítói helyet, amelyben egymásra rakva hevernek a különféle szivarok dobozai. A röplő szivarárus különösen az által csinál erős konkurrenciát, mert ő olcsóbban árul és sokszor látni ezeket a sétáló üzleteket különösen déli órákban fiatal gyerekektől körülvéve — kik itt szerzik be szükségleteiket — amíg egy rendőr fel nem fedezi őket és ezzel üzlethely változtatás áll be. A legközelebbi utcasarkon azután tovább megy az üzlet.

Magyar dohánykísárusok országos szövetsége.

Meghívó.

A „magyar dohánykísárusok országos szövetsége“ folyó évi november hó 8-án délután 4 órakor tartja a **lipótvárosi függetlenségi kör helyiségében** (V., Hold-utca 15.) első évi rendes

k ö z g y ű l é s é t

melyre a tisztelt tagokat ezennel meghívjuk.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitó és az évi jelentés előterjesztése;
 2. A tisztikar megválasztása;
 3. Az elnökség indítványai:
 - a) a tőzsdebér eltörlése; b) az elárusítási jutalék felemelése; c) a nagyárusok kistőzsdéinek beszüntetése és azoknak a mellékcikkek árusításától való eltiltása, d) a kísárusokra vonatkozólag a IV. oszt. keréseti adó kirovása és e) a postaértékcikkek elárusítási jutalékának felemelése tárgyában;
 4. esetleg egyéb indítványok.
- Megjegyezzük, hogy a közgyűlésen csakis a szövetség tagjai vehetnek részt. Azonban ama kísárusok, kik eddig még nem tagjai a szövetségnek, de november 7-ig alulírott elnöknel (Rákóczi-ut 50.) a tagok sorába való felvételre jelentkeznek, a közgyűlésen szintén részt vehetnek.

Indítványok a közgyűlésen, az alapszabályok értelmében, csak akkor tárgyalhatók, ha azok legalább 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg, az elnöknel bejelentetnek.

Budapest, 1908. október hó 23-án.

Jambrikovits J., elnök.

Árlejtés.

56512/1908. I. A zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy Csáktornyan felmondás folytán megürült m. kir. különlegességi dohányáruda betöltése céljából 1908. évi november hó 21-én délelőtt 10 órakor versenytárgyalás fog tartatni.

Az árlejtés tárgyát a versenyzők által az áruda után igénybe vehető eladási díj fogja képezni és a dohány áruda a legkedvezőbb ajánlatot tevőnek fog átadatni, azonban a kincstár fentartja azon jogát, hogy a versenyzők között szabadon választhasson, mi okból az ajánlattevő egyáltalában nem támaszthat igényt azért, mert ajánlata el nem fogadtatott.

A dohány különlegességi áruda 1907. évi forgalma 16851 K 82 fillért képviselt, az eddigi árus 3% eladási díjat élvezett. A kincstár azonban nem kezeskedik az ezen versenytárgyalásnak alapul szolgáló forgalom változatlan fenntartásáért, miért is ugyanazon okból a

tőzsdedíj utólagos felemelése sem engedélyezhető, sem bármiféle kártalanítási igények tekintetbe nem vétetnek. Az áruda különlegességi dohány- és szivarkészlet beszerzése végett a budapesti m. kir. központi dohányárú raktárhoz van utalva.

Vállalkozó köteles a különlegességi dohányárudát ezen igazgatóság által meghatározandó napon kezelésbe átvenni; továbbá legalább 8 napi fogyasztásnak megfelelő csonkithatlan tartalékkészletet tartani és a napi eladásra szükségelt gyártmány mennyiséget is beszerezni.

A különlegességi áruda minden más üzlettől elkülönítve, legfeljebb dohányárudával összekötött és lehetőleg a város központjában fekvő helyiségben kezelendő.

Ajánlattevők kötelesek 200 K, azaz kettőszáz koronát bánatpénz fejében akár készpénzben, akár pedig a tőzsdei árfolyam szerint elfogadható értékpapirokban letenni, vagy annak valamely kir. adóhivatalnál történt letételét adóhivatali nyugtával igazolni.

A zárt írásbeli ajánlat alábbi minta szerint, sajátkezűleg aláírt 1 K-ás bélyeggel ellátva, zárt borítékban, a borítékon következő címmel: „Ajánlat a csáktornyai m. kir. dohány- és szivarkülönlegességi áruda elnyerésére“ legkésőbb folyó év november hó 20-án reggeli 12 óráig a pénzügyigazgatóság főnökénél, vagy helyettesénél személyesen átadandó, vagy posta útján beküldendő; ahol is azok november hó 21-én délelőtti 10 órakor tartandó nyilvános tárgyalás alkalmával bizottságilag felbontatnak s tárgyalatni fognak.

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

Lys de France

a legfinomabb és legjobb cigarettahüvely.

Nagyban és kicsinyben

=== Kizárólag kapható: ===

özv. **Konti Józsefné**

m. kir. különlegességi tőzsdéjében

Budapest, Andrássy-ut 29.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

ORGAN FÜR DAS GESAMMTE TABAKFABRIK U. VERSCHLEISSWESEN, WIE AUCH DER DAZU GEHÖRIGEN FÄCHER

INHALT: Vor der Entscheidung. — Die Tagesordnung der Generalversammlung. — Vermischte Nachrichten.

Vor der Entscheidung.

In wenigen Tagen findet die Generalversammlung des Verbandes der Tabakkleintrafikannten statt. Es ist dies die erste Versammlung des vor Jahresfrist begründeten Vereins, welche entscheidend für den ferneren Lebensgang dieser den heiligsten Interessen einer stattlichen Anzahl kleiner Geschäftsleute gewidmeten Institution werden dürfte.

Denn bekanntlich kommt es in erster Reihe darauf an, wer diejenigen sind, welche in Zukunft berufen sein werden, für das grosse Heer der im Lande sich befindlichen Tabakverschleisser zu sprechen und zu handeln und mit der nöthigen Energie, wie auch Liebe zur Sache die Interessen dieser Berufsklasse zu vertreten. Es kommt darauf an, jene Personen aus dem Kreise der Kollegenschaft zu wählen, welchen das Vertrauen der Gesammtheit beruhigt entgegengebracht werden kann.

Man darf nicht vergessen, dass es keine Kleinigkeit ist einen Stand zu vertreten, der bisher, leider muss man es sagen, von aller Welt verlassen dastand und der aus diesem Grunde der Uebervorthellung von Seite mancher Faktoren mit denen er verkehrt, ausgesetzt war.

Erwägt man, dass heutzutage keine einzige Berufsklasse existirt, die nicht ihre Korporation hätte, erwägt man ferner, dass es gerade der Beruf des Kleintrafikanten ist, der Anlass zu vielen Klagen von Seite jedes einzelnen seiner Berufsträger bieten würde, so muss man sich wahrlich wundern, dass es überhaupt noch einen Tabakverschleisser gibt, der nicht mit Freude und Enthusiasmus in diesen seinen Verband treten würde. Und wenn auch zugegeben werden muss, dass leider so viele der Trafikanten und Trafikantinnen eine zuwartende Stellung einnehmen, bevor sie in den Verband eintreten, so muss gesagt werden, dass es gerade dieser Umstand ist,

welcher den Verband und jeden Einzelnen schwer schädigt. So wie zu allen Zeiten, mehr aber noch heute, war und ist nur die Stärke mächtig. Die Stärke siegt, muss siegen, wie dagegen die Schwäche leicht zu bewältigen ist und jeden Sieg einer verfochtenen Sache ausschliesst.

Kaum bedarf es einer Erörterung derjenigen Schäden, welche den Beruf des Trafikanten bedrücken, häufig sogar unmöglich machen. Jeder kennt die Leiden, die Kümmernisse und schweren Sorgen, mit welchen die Führung einer Tabaktrafik verbunden ist. Dass sich so viele zu diesem Berufe drängen spricht eben für das Gesagte. Täglich versuchen es neue Leute einen Lebensunterhalt aus dem Ertragnisse einer Trafik zu gewinnen und verschlechtern dadurch nur die Situation der bereits bestehenden Geschäfte. In keinem einzigen Monopolstaate besteht in dieser Beziehung eine solche Unordnung wie in Ungarn, ein solch unregelmässiges, ungerechtes Vorgehen. Die Unsicherheit seines Erwerbes fühlt fast jeder Trafikant, leider aber erst dann, wenn er eines Tages in seiner Nähe eine neue Trafik eröffnet sieht. Ganz abgesehen von dem geringen Nutzen der eingeheimst wird, von der Mühe und Plage, von den Vergewaltigungen und dem Herrschen mancher Paschawirthschaft, riskirt fast jeder Trafikant den Verlust des geringen Verdienstes, nach jahrelanger Arbeit bloss darum, weil irgend ein Protektor Jemandem zu einer neuen Trafik verhelfen will. Wir greifen bloss dies Eine aus der grossen Zahl der unleidlichen traurigen Verhältnisse heraus, um zu zeigen, dass sich kein einziger Trafikant so sicher in seinem Geschäfte zu fühlen braucht, auch dann nicht, wenn es ihn zufällig gut geht. Wir fragen aber: Sind das Zustände die geduldet werden können? Ist eine Trafik dormalen in Wirklichkeit ein sicheres Geschäft? Die negativen Zuschauer, die Klugseinswollenden unter den Trafikanten, diejenigen, die da vermeinen, den Verband für die Gesammt-

heit arbeiten zu lassen, wodurch dessen erzielte Resultate Jedem zu Gute kommen werden, sie täuschen sich gewaltig. Der Verband wird nur dann in der Lage sein kräftig zu wirken, wenn er von Allen kräftig unterstützt werden wird. Geschieht dies nicht, dann bleibt er eine Institution die grosse Thaten zu vollführen ausser Stande sein wird. Es liegt in der Hand der Tabaktrafikanten selber diesem Verbands seine Stärke und dadurch auch Macht zu verleihen.

Und darum möge Jeder noch vor der Generalversammlung die am 8. November stattfindet seinen Beitritt anmelden, damit er auch an den Berathungen theilnehmen kann und er in die Lage versetzt wird, seine Stimme in die Wagschale zu werfen, wo es sich um die Leiter und Funktionäre des Verbandes handelt. Dieses Letztere, wir wiederholen es, ist von grösster Wichtigkeit. Es ist dies eine heilige Pflicht, die jeder Trafikanten ausüben muss, will er nicht ein Opfer der Verhältnisse werden. Diese Pflicht — kein Einziger versäume, ein Jeder übe sie aus. Dann wird auch das Vorhaben des jungen Verbandes zum Wohle Aller gelingen.

Die Tagesordnung der Generalversammlung.

Nebst den auf die Tagesordnung gestellten Wahlen der Funktionäre, enthält dieselbe auch mehrere Anträge des Präsidiums, welche in Folgendem gipfeln:

1. Die Streichung der unter dem Titel Pachtzahlung von der Finanzdirection erhobenen Gebühr.

Die Pachtzahlung wurde, als das österreichische Aerar in Ungarn das Tabakmonopol-Betrieb ursprünglich als eine juristische Formel eingeführt. Behufs Anerkennung der herrschaftlichen Eigenthumsrechte musste sich jeder Lizenz-Inhaber zur Bezahlung einiger „Zwanziger“ verpflichten, damit dadurch kundgethan werde, dass die Lizenz zu jeder Zeit in das Eigenthum des Aerars zurückgelangen könne. Im Laufe der Zeit wurde dieser Usus als eine Steuerleistung falsch aufgefasst und in der Folge regelrecht nach Massgabe des Consums bemessen. Da man jedoch für ein und dasselbe Geschäft nicht doppelt besteuert werden kann, ferner, nachdem heutzutage die Anerkennung der grundherrlichen Rechte des Aerars nicht besonders hervorgehoben zu werden brauchen, zumal ja Verschleissvorschriften deutlich genug sprechen, so ist eine Pachtzahlung als nicht mehr zeitgemäss, auch nicht mehr berechtigt.

2. Die Erhöhung der Verkaufsprovision.

Es ist eine allgemein bekannte und äusserst fühlbare Thatsache, dass die Kosten, welche jeder Tabak-

verschleisser zu decken hat, in den letzten Jahren sich riesig erhöht haben, ganz abgesehen von den Bedürfnissen des Lebens, die ja auch um beinahe die Hälfte gestiegen sind, wie diess noch vor wenigen Jahren der Fall war. Trotzdem hat sich das kön. ung. Finanz-Ministerium nicht veranlasst gesehen, die Verkaufsprovision um einige Prozente zu erhöhen, was ja unumgänglich nothwendig wäre, nachdem es bei dem dormaligem Verdienste kaum möglich ist zu existieren. Es gibt keine einzige Handels- oder Gewerbebranche, wo die Löhne und Gehälter in den letzten Jahren eine Erhöhung nicht erfahren hätten. Einzig und allein die Tabakkleinverschleisser sind es, die bei gleichen Einnahmen höhere Ausgaben erschwingen und dabei noch die theurere Lebensweise bestreiten sollen. Selbst auf die Gefahr hin, dass das Finanz-Ministerium die Preise der Tabakfabrikate erhöhen müsste, wäre es weit gerechter und nothwendiger das Publikum zu belasten, um dem Tabaktrafikanten aus seiner Bedrängniss zu retten, als umgekehrt dem Publikum Preise zu gewähren, die bereits seit zwanzig Jahren bestehen und den Verschleisser darben zu lassen. Eine Erhöhung der Preise für das Publikum und eine Verbilligung der Engross-Preise für Trafikanten würde den Verhältnissen entsprechen und den Tabakkleinverschleissern Hilfe bringen.

3. Die Lostrennung der Kleintrafiken von den Grosstrafiken ist eine derartige Pflicht der Gerechtigkeit, dass sich darüber kaum eine Entgegnung vorbringen liesse. Wenn auch zugegeben werden muss, dass die Grosstrafikanten an den Verschleiss im Grossen nur geringen Nutzen einheimsen, so ist es nicht einzusehen, warum das Finanzministerium die Provision derselben nicht erhöht und statt dessen dem Kleintrafikanten einen Konkurrenten gegenüberstellt zu dem er behufs Ausfassung der Waaren angewiesen ist, also ganz in dessen Händen ausgeliefert ist. Ferner ist den Grosstrafikanten der Verkauf der Nebenartikel aus dem Grunde zu verbieten, weil dadurch ein grosser Missbrauch insofern getrieben wird, indem die Kleintrafikanten ihre Nebenartikel in den Grosstrafiken fassen müssen, wollen sie sich nicht die Ungnade derselben zuziehen. Dieser Zustand ist ein derart schmälicher und vexatorischer, dass man sich wundern muss, dass die Tabakverschleisser denselben bisher erduldeten.

4. Die Steuer der Kleintrafikanten betreffend, glauben wir, dass es nur ein Akt der Gerechtigkeit wäre, nachdem hier von einer bestimmten Reineinnahme gesprochen werden kann, wenn man diese Steuer oft bemessen und in die IV. Klasse Erwerbsteuer einreihen würde. Denn die Steuer-Bemessungs-Comissionen scheinen zur Bemessung dieser Art Steuerleistung durchaus nicht berufen, nachdem hier von grossen Einnahmen grossen Ausgaben und winzig kleinen Reinerträgniss die Rede ist, was bei anderen Kleinhandel nicht der Fall ist, ja gerade häufig umgekehrt.

Wir glauben, dass die Generalversammlung wohl eines Sinnes darüber sein wird, dass die Wünsche, welche sich geltend machen und an den Finanzminister

geleitet werden sollen, diejenigen der Gesamtheit der Verschleisser des Landes sind. Und da sie dies sind, bedarf es keines besonderen Apels an die Tabakkleinverschleisser Ungarns, mit allen Kräften dafür einzustehen, dass diese Wünsche je eher erfüllt, diese gerechten Forderungen von kompetenter Seite auch gewährt werden sollen.

Vermischte Nachrichten.

Das Schliessen der Trafik-Lokale. Weder in der Hauptstadt noch in der Provinz gibt es einen regelrechten Modus behufs Schliessung der Tabaktrafiken. Wohl enthalten die Verschleissvorschriften etwas derartiges doch dürfte es kaum eine einzige Trafik geben die sich darnach hält, nachdem das Oeffnen und Schliessen der Lokale ohne die jeweiligen Verhältnisse zu berücksichtigen in fast naiver Weise dort angeordnet werden.

Denn die geschäftlichen Verhältnisse liegen überall anders. Nicht nur in Städten, Dörfern und Marktflecken, sondern auch in einer und derselben Stadt anders. Eine Trafik im X. Bezirk der Hauptstadt braucht natürlich nicht so lange das Geschäft offen zu halten wie eine im IX. oder VIII. Bezirk und diese wieder nicht so lange wie im VI. oder VII. Bezirke. Gleichwohl wäre es wünschenswerth, wenn nach dieser Richtung hin ein gemeinsames Handeln vor sich gehn würde. Dermalen liegen nämlich die Verhältnisse so arg, dass eine Aenderung dringend geboten erscheint. Wohl gibt es Gassen, Strassen und Plätze wo ein langes Offenhalten der Geschäfte, wenn auch nicht nothwendig, so doch nutzbringend erscheint, aber endlich soll das Trafikgeschäft ja nicht dazu da sein, um damit der Trafikant oder seine Angestellten 16 bis 18 Stunden darin zu bringen. Diese übermenschliche Beschäftigung schädigt aber auch die andern, indem jeder Konsument seinen Vorrath an Cigarren gewiss bei sich tragen wird, wenn er weiss, dass er nicht zu jeder Nachtstunde bedient wird. In der Hauptstadt gibt es Trafiken, die bis 1 Uhr nach Mitternacht geöffnet sind.

Sollte es wirklich nicht möglich sein eine Einigkeit unter den Trafikanten zu erzielen, welche dahin lautet, dass eine bestimmte Sperrstunde von ihnen festgesetzt wird. Dies liesse sich spielend leicht bewerkstelligen, indem für die während der Nachtstunden belebteren Gassen und Strassen ausgedehntere Sperrstunden bestimmt wurden. Keineswegs aber darf es so bleiben wie es dermalen ist.

Schmutzige Konkurrenz. Abermals kommen uns aus den Kreisen der Tabakkleintrafikanten Klagen zu wonach manche ihrer Kollegen nach Stempel und Briefmarken den bei ihnen kaufenden Amtsdienern Provisionen bewilligen. Auch gibt es viele Trafikantinnen, welche den Kellnern beim Einkauf von Cigarren und Cigaretten Nachlässe gewähren.

Wir machen wiederholt darauf aufmerksam, dass derlei Konkurrenz-Manöver behördlicherseits streng ver-

boten ist und gewiss den Vorschriften gemäss den Verlust der Lizenz nach sich ziehen kann. Sollten uns abermals derartige Klagen zukommen, so werden wir sie unter Verantwortung der Einsender an dieser Stelle veröffentlichen. Es geht nicht an, dass solche Schmutzereien die anderen Trafikanten schädigen.

Desinfiziert der Tabakrauch den Mund? Es ist eine allgemein verbreitete Ansicht, dass der Tabakrauch die zahlreichen, im Munde vorhandenen Mikroben tötet oder schwächt. Der energische Arzt Arnold in Manchester hat sich überzeugen wollen, ob diese Ansicht begründet und auch, ob der Rauch des Tabaks antiseptischer wie ein anderer, z. B. der des Heues sei. Die Ergebnisse seiner Versuche haben bewiesen, dass jene Ansicht richtig ist. Der Tabakrauch hat unbedingt eine schädliche Wirkung wenigstens auf einige Mikroben. Aber die des Heues scheint auch nicht unbedeutend zu sein.

Was den Tabak betrifft, so scheint die Qualität desselben ohne Einfluss zu sein. Der gewöhnliche und billige Tabak wirkt ebenso gut, wie der seltene und teure. Seine Wirkung ist eine sehr ausgesprochene auf den Diphtherisbazillus. Der Typhusbazillus scheint für den Rauch des Heues empfindlicher zu sein; ebenso verhält es sich mit dem Kolibazillus. Der Staphylococcus wird kaum durch irgend einen Rauch belästigt; der Streptococcus scheint dagegen vollständig vernichtet zu werden.

Die Ergebnisse der Arnoldschen Versuche sprechen daher durchaus zugunsten der Vorstellung, dass der Tabakrauch den Mund desinfiziert und die Keime tötet, die er enthalten kann.

Aehnliche Erfahrungen hat übrigens auch der italienische Forscher Tessinari gemacht, welcher die Wirkung des Rauches auf die Mikroben der Cholera und der Lungenentzündung studiert hat.

Die bakterizide (Bakterien tötende) Wirkung soll dem Formaldehyd zuzuschreiben sein, welches sich bei der Verbrennung entwickelt; 100 gr Tabak ergeben 0,063 gr Formaldehyd, manchmal mehr, bis 0,118 gr für den Tabak gewisser Cigarren.

Zweifellos wird Dr. Arnold von zahlreichen Tabakfeinden angegriffen werden, denn es ist in deren Augen nicht gestattet, ein für den Tabak günstiges Wort zu sagen, selbst wenn es gerechtfertigt ist.

Von der italienischen Tabakregie. In Italien besteht das staatliche Tabaksmonopol und aller Tabak, Cigarren und Cigaretten, Kau- und Schnupftabak wird ausschliesslich von den staatlichen Tabakfabriken an die konzessionierten Tabakhändler und zwar in versiegelten Paketen geliefert. Im Geschäftsjahre 1906/07 betrugen die staatlichen Bruttoeinnahmen hieraus 231 Millionen Lire. Unter den Händlern ist nun eine grosse Aufregung entstanden, weil sie entdeckt haben wollen, dass die versiegelten Pakete nicht das angegebene Quantum Ware enthalten und trotz allen Eingaben und Klagen bei den vorgesetzten Behörden kein Gehör finden. Eine Untersuchung der Tabakhändler der Provinz Bergamo

hat nach der konservativen „Perseveranza“ ergeben, dass etwa 50 Prozent aller Päckchen der Cigarrensorte „Toscana“, die je 50 Stück enthalten sollten, nur 46 bis 48 Stück enthalten und durchschnittlich ein Ausfall von 2 Prozent zu verzeichnen ist. Daraufhin haben auch die Mailänder Cigarrenhändler eine Untersuchung vorgenommen und sie veröffentlichten in einem überaus heftigen Brief an das Finanzministerium, dem das Tabaksmonopol unterstellt ist, deren Resultat. Nach ihrer Erklärung enthalten die Päckchen „Toscana“ zu je 50 Stück nur 46, 47 und 48 Cigarren, den 520 Gramm-Paketen Schnupftabak fehlen regelmässig 30, 50 ja sogar 100 Gramm und auch die Rauchtobakpäckchen sind zu leicht. Die Händler nennen sich betrogen und bestohlen.

Der verwöhnteste Raucher auf der ganzen Erdenrund ist sicherlich Abdul Hamid II, der 24. Souverän vom Stamme Osmans und der 28. seit der Eroberung von Konstantinopel. Niemand raucht bessere Zigaretten als er und sie werden in einer eigenen, besonderen kleinen Fabrik hergestellt, die sich innerhalb des Palastes des Beherrschers der Gläubigen befindet. Hier sind in einem hohen luftigen Raume, der mehrere Tabak-Schneidemaschinen einfachster Konstruktion enthält, ein halbes Dutzend Arbeiter beschäftigt, die fähigsten und geschicktesten ihrer Art. Die besten Erzeugnisse der türkischen Tabakernte werden für diese Fabrik vorweggenommen und nun aufs sorgfältigste geprüft. Nur die Kronen der allerfeinsten Blätter finden Gnade vor den Augen dieser Examinationskommission. Blätter im Gewicht von hundert Pfund ergeben meist nicht mehr als ein Pfund brauchbaren Tabaks. Der unbrauchbare wird sofort zerstört.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a **Magy. Kir. Pénzügyminiszterium** ellenőrző közei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**XXIII. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A **Magyar Kir. Pénzügyminiszterium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

Huszonharmadik Sorsjáték.

125,000 sorsjegy, 62,500 ny eremény.

Legnagyobb ny eremény szerencsés esetben

1.000,000

Egy millió korona.

Az I. osztály huzása **1908. november hó 19. és 21-én** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1908. évi október hó 25-én.

Magy. Kir. Szab.

Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lukács.

Hazay.

Mindenütt kapható!!

Legjobb a

Kardos

≡ svéd gyújtó. ≡

Legjobb a

Germán

és

Krokodil

rózsaszalon-gyújtó.

Mindenütt kapható!!

XXVII-ik magyar királyi

jótekonycélú államsorsjáték

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonycélokra fog fordítani. Ezen sorsjátéknak 1899 ny ereménye 365,000 korona összegben készpénzben.

Főny eremény 150,000 korona,

továbbá:

1 főny eremény	--- 20.000 kor.	10 ny eremény	à 1.000 kor.
1 "	--- 10.000 "	150 "	" " 100 "
1 "	--- 5.000 "	300 "	" " 50 "
5 "	--- 2.000 "	1500 "	" " 20 "
		10000 "	" " 10 "

Huzás visszavonhatatlanul 1908. december hó 30-án.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és söhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsében és váltó-üzletben.

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.